

การสื่อสารกับการจัดการการท่องเที่ยวของชุมชนตลาดริมน้ำดอนหวาย จังหวัดนครปฐม

นางสาวศิริลักษณ์ ปรีณรัมย์

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาวิทยาศาสตรพัฒนการ ภาควิชาการประชาสัมพันธ์

คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2548

ISBN 974-53-2713-1

ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

COMMUNICATION AND ECO-TOURISM MANAGEMENT
OF DON - WAI MARKET COMMUNITY, NAKHONPATHOM PROVINCE.

Miss Siriluck Parinram

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Arts Program in Development Communication

Department of Public Relations

Faculty of Communication Arts

Chulalongkorn University

Academic Year 2005

ISBN 974-53-2713-1

หัวข้อวิทยานิพนธ์

การสื่อสารกับการจัดการการท่องเที่ยวของชุมชน
ตลาดริมน้ำดอนหวาย จังหวัดนครปฐม

โดย

นางสาวสิริลักษณ์ ปรีนรัมย์

สาขาวิชา

นิเทศศาสตร์พัฒนาการ

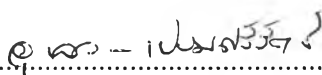
อาจารย์ที่ปรึกษา

รองศาสตราจารย์ ดร.ปาริชาติ สถาปิตานนท์

คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้หัวข้อวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็น
ส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทบริหารธุรกิจ

..... คณบดีคณะนิเทศศาสตร์
(รองศาสตราจารย์ ดร. พีระ จิรโสภณ)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ อุบลวรรณ เปรมศิริรัตน์)

..... อาจารย์ที่ปรึกษา
(รองศาสตราจารย์ ดร. ปาริชาติ สถาปิตานนท์)

..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร. กาญจนา แก้วเทพ)

สิริลักษณ์ ปริรัมย์ : การสื่อสารกับการจัดการการท่องเที่ยวของชุมชนตลาดริมน้ำดอนหวาย
จังหวัดนครปฐม. (COMMUNICATION AND ECO-TOURISM MANAGEMENT AT DON-WAI
MARKET COMMUNITY, NAKHONPATHOM PROVINCE) อ.ที่ปรึกษา : รองศาสตราจารย์ ดร.
ปาริชาติ สถาปิตานนท์, 222 หน้า. ISBN 974-53-2713-1.

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา รูปแบบการสื่อสารของชุมชนตลาดริมน้ำดอนหวายในการ
จัดการการท่องเที่ยว, บทบาททางการสื่อสารของผู้นำชุมชนในการจัดการการท่องเที่ยวตลาดริมน้ำดอนหวาย
โดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยการสังเกตแบบไม่
มีส่วนร่วมและการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก ประกอบด้วย ผู้นำและแกนนำจัดตั้งชุมชน สมาชิกชุมชน และกลุ่ม
พันธมิตรที่ให้การสนับสนุน จำนวนทั้งสิ้น 23 คน

ผลการวิจัยพบว่า

1. รูปแบบการสื่อสารปรากฏขึ้นในการจัดการการท่องเที่ยวของชุมชนตลาดริมน้ำดอนหวาย โดย
วิเคราะห์จาก 3 สถานการณ์ พบว่า

1.1 สถานการณ์กระตุ้นความร่วมมือผู้ประกอบการภายในชุมชน ประกอบด้วย

3 รูปแบบ คือ 1) การสื่อสารทางเดียวแบบไม่เป็นทางการ คือ การใช้เสียงตามสาย 2) การสื่อสารสองทางแบบ
เป็นทางการ คือ การประชุม 3) การสื่อสารสองทางแบบไม่เป็นทางการ คือ การพูดคุยกันโดยตรง

1.2 สถานการณ์แก้ปัญหาข้อขัดแย้งที่เกิดขึ้นภายในชุมชน ประกอบด้วย 2 รูปแบบ คือ 1)

การสื่อสารสองทางแบบเป็นทางการ คือ การสั่งการด้วยคำพูด และการประชุมเพื่อตัดสินสมาชิกชุมชน 2)
การสื่อสารสองทางแบบไม่เป็นทางการ คือ การไกล่เกลี่ยด้วยการพูดคุยโดยตรง โดยมีประธานคณะกรรมการ
ชุมชนเป็นตัวกลางไกล่เกลี่ย

1.3 สถานการณ์การจัดการการท่องเที่ยวของชุมชน ประกอบด้วย 2 รูปแบบ คือ 1) การ

สื่อสารสองทางแบบไม่เป็นทางการ คือ การพูดคุยโดยตรงระหว่างคณะกรรมการชุมชนกับสื่อมวลชน 2) การ
สื่อสารทางเดียวแบบไม่เป็นทางการ คือ การใช้เสียงตามสายเพื่อประชาสัมพันธ์ไปสู่นักท่องเที่ยว

2. บทบาททางการสื่อสารของผู้นำชุมชน ประกอบด้วย 4 บทบาท คือ 1) บทบาททางการสื่อสารเพื่อ

ระดมคนเข้ามารวมกลุ่มเป็นคณะกรรมการชุมชน 2) บทบาททางการสื่อสารเพื่อระดมความคิดของสมาชิก
ภายในชุมชน 3) บทบาททางการสื่อสารในการจัดการกับข้อขัดแย้งภายในชุมชน คือ การเป็นตัวกลาง ตัดสิน
สั่งให้ทำตาม และสั่งให้ผู้ค้าขายออกไปจากตลาด 4) บทบาททางการสื่อสารในการจัดการการท่องเที่ยวของ
ชุมชน

ภาควิชา การประชาสัมพันธ์
สาขาวิชา นิเทศศาสตร์พัฒนาการ
ปีการศึกษา 2548

ลายมือชื่อนิสิตสิริลักษณ์ ปริรัมย์
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....

4785265828 : MAJOR DEVELOPMENT COMMUNICATION

KEY WORD: COMMUNICATION / ECO-TOURISM MANAGEMENT / DON-WAI MARKET COMMUNITY

SIRILUCK PARINRAM : COMMUNICATION AND ECO-TOURISM MANAGEMENT OF
DON - WAI MARKET COMMUNITY, NAKHONPATHOM PROVINCE. THESIS ADVISOR :
PARICHART SATHAPITANONDA , Ph.D., 222 pp. ISBN 974-53-2713-1.

The purposes of this qualitative research are to study communication patterns for eco-tourism management at Don-Wai market community and communication roles of community leaders on the eco-tourism management at Don-Wai market community by the methods of nonparticipating investigations and in-depth interviews of community leaders and community-forming leaders, as well as members of the community and supporting alliances which made up of altogether 23 people

The research findings are

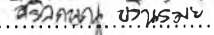
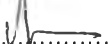
1. By analyzing 3 events, communication patterns are found to happen in eco-tourism management at Don-Wai market community

1.1 Event that stimulates local merchants' co-operation consists of 3 communication patterns: 1) informal one-way communication by means of public address system 2) formal two-way communication by means of arranging meetings 3) informal two-way communication by means of face-to-face conversation

1.2 Event that eases conflicts in the community consists of 2 communication patterns: 1) formal two-way communication by leaving orders or arranging meetings to warn community members 2) informal two-way communication by direct mediation such as the committee chairman as a mediator to bring the parties together to reconcile the conflicts of interest

1.3 Eco-tourism management event at the community consists of 2 communication patterns: 1) informal two-way communication by means of direct conversation between community committees and media reporters 2) one-way informal communication by means of public address system to inform tourists

2. Communication roles of community leaders consist of 4 aspects: 1) communication roles to gather people to form a community committee 2) communication roles to gather opinions from members of the community 3) communication roles to cope with conflicts in the community in terms of mediation, warning, giving orders and terminating the merchants from the market 4) communication roles on eco-tourism management

Department	Public Relations	Student's signature.....
Field of study	Development Communication	Advisor's signature.....
Academic year	2005	

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์เล่มนี้สำเร็จลงได้ด้วยดีจากความกรุณาของรองศาสตราจารย์ ดร.ปาริชาติ สถาปิตานนท์ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ที่คอยชี้แนะ แนวทาง รวมทั้งตรวจสอบ แก้ไข ข้อบกพร่องต่าง ๆ ให้กับผู้วิจัยตลอดมา พร้อมทั้งขอกราบขอบพระคุณรองศาสตราจารย์ อุบลวรรณ เปรมศรีรัตน์ ประธานสอบวิทยานิพนธ์ และรองศาสตราจารย์ ดร.กาญจนา แก้วเทพ กรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ที่ได้กรุณาให้คำแนะนำและข้อคิดเห็นอันเป็นประโยชน์ต่อการปรับปรุง วิทยานิพนธ์เล่มนี้ให้มีความสมบูรณ์และมีคุณค่ามากยิ่งขึ้น

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณผู้นำชุมชนและสมาชิกชุมชนตลาดริมน้ำดอนหวายที่มีความเอื้ออาทร ต่อผู้วิจัย ให้ความร่วมมือในการสัมภาษณ์และตอบทุกข้อซักถามเป็นอย่างดี รวมถึงเจ้าหน้าที่ องค์การบริหารส่วนตำบลบางกระพิก และอาจารย์โรงเรียนวัดดอนหวายที่ให้ข้อมูลเพิ่มเติมอันเป็น ประโยชน์ต่อวิทยานิพนธ์เล่มนี้

ขอกราบขอบพระคุณ คุณพ่อ คุณแม่ ผู้เป็นกำลังใจและกำลังเงินที่ดีแก่ผู้วิจัย ในทุกครั้งที่ ผู้วิจัยรู้สึกเหนื่อยหรือท้อ กำลังใจและความรักจากผู้มีพระคุณสูงสุดในชีวิตจะเป็นเสมือนน้ำฝนที่ นำพาความชุ่มชื้นและพลังใจกลับคืนมาทุกครั้ง จนทำให้ผู้วิจัยมีแรงใจและความมุ่งมั่นทำ วิทยานิพนธ์เล่มนี้จนสำเร็จลงได้

ขอขอบคุณเพื่อนรัก คุณแอนและน้องชายที่คอยช่วยเหลือ เป็นเพื่อนลงพื้นที่วิจัย และ บางครั้งคุณแอนยังทำหน้าที่เป็นผู้ช่วยวิจัย รวมทั้งแกะเทปสัมภาษณ์ให้ด้วย รวมถึงเพื่อน ๆ Dev Comm ทุกคนที่เป็นกำลังใจให้กันและกัน คอยช่วยเหลือและสร้างความสนุกสนาน โดยเฉพาะที่ กุลวิดา พี่สาวใจดีประจำรุ่นที่เอื้อเฟื้อขนม รอยยิ้ม และเสียงหัวเราะให้ตลอดเวลาที่เรียนด้วยกัน รวมทั้ง กอล์ฟ ไช่ ยู้ย ที่ช่วยสนับสนุนข้อมูลให้แก่ผู้วิจัย

นอกจากนี้ ขอขอบคุณพี่ ๆ ห้องสมุดคณะ และพี่ ๆ ในภาควิชาที่มีน้ำใจดี ให้การช่วยเหลือ บริการอันดีแก่ผู้วิจัยเสมอมา รวมถึงทุก ๆ คนที่มีได้เอ่ยนามถึงในครั้งนี้ แต่ทุกคนคือกำลังใจอัน สำคัญที่ทำให้วิทยานิพนธ์เล่มนี้สำเร็จลงได้ด้วยดี

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
บทที่ 1 บทนำ.....	1
ที่มาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์การวิจัย.....	11
ปัญหานำการวิจัย.....	11
ขอบเขตการวิจัย.....	11
นิยามศัพท์.....	11
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	14
บทที่ 2 แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	15
แนวคิดการจัดการในชุมชน.....	15
แนวคิดด้านการสื่อสาร.....	26
แนวคิดด้านการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนา.....	49
แนวคิดด้านอิทธิพลและผลกระทบของสื่อมวลชน.....	58
แนวคิดด้านการรวมกลุ่ม.....	65
แนวคิดด้านบทบาทผู้นำ.....	74
แนวคิดด้านความสามารถทางการสื่อสารของผู้นำ.....	85
แนวคิดด้านเครือข่ายการสื่อสาร.....	89
บทที่ 3 ระเบียบวิธีวิจัย.....	109
รูปแบบของการวิจัย.....	109
กลุ่มเป้าหมายในการวิจัย.....	110
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	112

	หน้า
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	113
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	115
การนำเสนอข้อมูล.....	116
บทที่ 4 ผลการวิจัย.....	117
ข้อมูลเบื้องต้น.....	117
รูปแบบการสื่อสารในการจัดการการท่องเที่ยว.....	141
บทบาททางการสื่อสารของผู้นำชุมชนในการจัดการการท่องเที่ยว.....	171
บทที่ 5 สรุปการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	182
สรุปผลการวิจัย.....	182
อภิปรายผล.....	193
ข้อเสนอแนะ.....	207
รายการอ้างอิง.....	209
ภาคผนวก.....	216
ภาคผนวก ก.....	217
ภาคผนวก ข.....	220
ภาคผนวก ค.....	221
ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์.....	222